Jaargang 109. Vrijdag, 26 Julij 1850. No. 60.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

AANBESTEDING.

Op VRIJDAG den 16den Augustus 1850, des voormiddagste elf uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs absentie, door een der LEDEN VAN DE GEDEPUTEERDE STATEN, en in bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR VAN DEN WATERSTAAT in het 1ste district, aan het Lokaal van het Provinciaal Bestuur te *Groningen*, worden aanbesteed:

1. *Het vernieuwen van de brug over de Thesinger Maar, in den weg van Groningen naar Delfzijl.*
2. *Het maken van eenen Steenen Duiker in denzelfden weg, in plaats van de bestaande zoogenoemde Enzelens[illegible].*
3. *Het bestraten met Veldkeijen van drie gedeelten van gezegden Weg.*

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

De Bestekken der bovengemelde Aanbesteding zullen, boven en behalve aan het Lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Provinciaal Bestuur der Provincie *Groningen*, te *Groningen* ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den 4den dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in *loco* worden gedaan en voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij de heeren Hoofd-Ingenieur en Ingenieur te *Groningen*.

De Minister van Binnenlandsche Zaken:
THORBECKE.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, op VRIJDAG den 26sten Julij 1850, des voormiddags te elf uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis dezer Stad, bij inschrijving en opbod aan te besteden:

1. Het DRIEJARIG ONDERHOUD van den WEG bijlangs de rivier *de A* van de *Nieuwe Schans* aan *Plattenburg*.
2. Het DRIEJARIG ONDERHOUD van den WAL en de KAAIJING langs de HOOFDVAART van *Zuidbroek* naar de *Scheemda*, en van de KAAIJING en den TREKWEG langs de Hoofdvaart van de *Eexta* naar *Winschoten*.
3. Het ÉÉNJARIG ONDERHOUD van den WAL langs de HOOFDVAART van *Foxham* naar *Zuidbroek*, lang p. m. 9500 Ellen.
4. Het GRAVEN en BOUWEN van twee WELWATERPUTTEN in het Zuidelijk gedeelte van deze Stad.

De Voorwaarden dezer Aanbesteding zullen van heden ter Stads Secretarij ter lezing liggen; terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Stads-Bouwmeester.

GRONINGEN, 15 Julij 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen ter kennis van het Publiek, dat de **PASSAGIE** over de **KLAPBRUG**, gelegen over de zoogenoemde *MOLENWIJK* van de *KIJL* naar de *ANNERVEENSCHE COMPAGNIE* van en met **DONDERDAG** den 25sten Julij tot en met **ZATURDAG** den 27sten Julij 1850 wegens reparatie **GESTREMD** zal zijn.

GRONINGEN, 22 Julij 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen, naar aanleiding eener resolutie van Heeren GEDEPUTEERDE STATEN dezer Provincie, van den 11den Julij 1850, nr. 32, rakende de MAATREGELEN ter voorkoming van het OVERBRENGEN of VOORTPLANTEN der HEERSCHENDE LONGZIEKTE onder het *RUNDVEE*, — ter kennis van een' ieder, dat van wege de Provincie, als algemeene maatregel, ter vermeerdering van het toezigt op de overtredingen van de bestaande Reglementaire Verordeningen op den invoer van Vee uit de Provinciën *Vriesland* en *Drenthe*, eene **PREMIE** van **DRIE GULDEN** zal worden toegelegd aan een' iegelijk, die eenigen **ONWETTIGEN INVOER** van **VEE** aanwijst, met het bepaald gevolg, dat de overtreder of de overtreders deswege worden bekeurd en beboet.

En opdat deze Notificatie kome ter kennis van de Ingezetenen, zal dezelve in de *Groninger Courant* worden geplaatst en voorts gedrukt en aangeslagen.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 22sten Julij 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen;
HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de RAAD, overeenkomstig het 7de artikel van het PLAN van **NEGOTIATIE** van **ƒ 50,000**, gevoegd achter de Notificatie van den 23sten Augustus 1838, op heden is overgegaan tot het doen der UITLOTING, voor de aflossing op den 1sten November aanstaande, van TIEN **SCHULDBEKENTENISSEN** der gemelde Negotiatie, ieder groot **ƒ 500**, en dat bij die Uitloting zijn uitgetrokken de navolgende Nommers van Schuldbekentenissen, te weten: no. **2, 4, 16, 21, 65, 67, 69, 72, 78** en **88**, welke Schuldbekentenissen alzoo op den 1sten November aanstaande ten STADS KANTORE zullen worden afgelost; waarvan door deze, volgens het opgenoemde 7de artikel van het gemeld Plan van Negotiatie, aan de Houders der uitgetrokkene nommers kennis wordt gegeven.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 24sten Julij 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de RAAD, overeenkomstig art. 7 van het PLAN der **GELDLEENING** van **ƒ 180,000**, bij Notificatie van den 27sten Augustus 1846 bekend gemaakt, op HEDEN is overgegaan tot de UITLOTING van TWEE **SCHULDBEKENTENISSEN** der gemelde Geldleening, om op den 1sten November aanstaande te worden afgelost; en dat bij die Uitloting zijn getrokken nrs. **6** en **177**, ieder ad **ƒ 1000—00**, welke diensvolgens op den 1sten November aanstaande, ten KANTORE van den STEDELIJKEN ONTVANGER, zullen worden afgelost, waarvan door deze, volgens art. 8 van gemeld Plan van Geldleening, aan de Houders der uitgetrokken nommers kennis wordt gegeven.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 24sten Julij 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
HORA SICCAMA.

Aan de belanghebbenden wordt verwittigd, dat het **EXAMEN** der **JONGELIEDEN**, die wenschen toegelaten te worden tot het ***Stedelijk Gymnasium*** te *Groningen*, door de daartoe verordende COMMISSIE zal afgenomen worden op **Maandag** den **26**sten **Augustus**, des morgens te tien uur, in de GROOTE GEHOORZAAL van het GYMNASIUM.

Zij, die tot dit Examen wenschen toegelaten te worden, moeten zich vóór of op den 15den Augustus, met EIGENHANDIG GESCHREVEN VERZOEK, daartoe bij den ondergeteekende aanmelden, met opgave der KLASSE, op welke zij wenschen geplaatst te worden, en daarbij overleggen een behoorlijk BEWIJS van hunnen ouderdom en dat zij voldaan hebben aan de voorschriften omtrent de Koepokinenting

GRONINGEN, 24 Julij 1850.

Dr. W. HECKER,
Secretaris der Commissie voorn

NIEUWSTIJDINGEN.

SPANJE.

De depêche, d.d. 12den Julij, waarbij de heer *Pidal*, de Spaansche minister van buitenlandsche zaken, aan de agenten der Spaansche regering in het buitenland kennis gegeven heeft van de bevalling van Koningin *Isabella*, luidt aldus:

„Ik vervul den droevigen pligt u mede te deelen, dat een fiksche zoon, waarvan H. M. de Koningin bevallen was, ongelukkiglijk weinige minuten na de geboorte is overleden.

„Volgens de verklaring van Hr. Ms. eersten lijfarts, is de stelling, waarin het kind zich bij de geboorte bevond, de eenige oorzaak van die rampzalige gebeurtenis. Het lijk van den prins is onmiddellijk vertoond aan het corps diplomatique en aan de hooge staatsambtenaren, die zigtbare blijken gaven van de smart, die hun berokkend werd door het zien van dezen ongelukkigen prins, wiens bouw hun buitengewoon gunstig v[illegible]kwam.

„Alle klassen d[illegible] bevolking hebben onmiskenbare bewijzen gegeven van hare verknochtheid aan den troon, door op de meest duidelijke en opregte wijze deel te nemen in de droefheid der koninklijke familie; en zoo nog eenige troost in dezen oogenblik overblijft, is het die, dat Hr. Ms. gesteldheid zoo gunstig als mogelijk is in haren tegenwoordigen toestand."

(Blijkens eene telegrafische depêche uit Madrid, van den 21sten Julij, achtermiddag 3½ uur, had het herstel van H. M. zulke snelle vorderingen gemaakt, dat Hoogstdezelve het bed reeds had verlaten en zich zoo wel bevond, dat geene verdere bulletins zouden worden uitgegeven.)

POLEN.

KRAKAU, 19 Julij.

Gisteren namiddag te 1 uur borst op vier onderscheidene plaatsen brand uit, welke zich met zulk eene woede uitbreidde, dat ongeveer 300 huizen eene prooi der vlammen werden. Eerst heden morgen te 9 uur werd men het vuur meester. Men telt zeventien lijken. Zeven straten zijn in de asch gelegd. Het grootste deel der huizen te Krakau heeft stroodaken. Het vuur woedde vooral in die deelen der stad, welke naar het spoorweg-station leiden, terwijl het grootendeels door Joden bewoonde en op een eiland in de Weichsel gelegen Kazimierz daarvan geheel verschoond bleef. De merkwaardigste gebouwen, welke tot in den avond van gisteren waren verbrand, zijn: het Dominikaner en Franciskaner klooster, de Sint Barbara- en Sint Josephskerk, het bisschoppelijk paleis en de politechnische school. Men zegt, dat het vuur op vijf geheel van elkander verwijderde deelen der stad gelijktijdig is uitgebroken, waaruit men zou opmaken, dat die door kwaadwilligen is aangestoken.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 19 Julij.

Uit Zevenbergen ontvangt men treurige berigten. Roof, moord en brandstichting zijn aan de orde van den dag. Rosenau en een groot deel van Marienburg zijn eene prooi der vlammen geworden. In Hongarije wordt de rooverij door goed gewapende, op militairen voet georganiseerde benden uitgeoefend. Deze benden geven zich uit voor deelen van een groot Hongaarsch leger, dat in de gebergten het oogenblik afwacht om de vrijheid van het vaderland te herstellen.

FRANKFORT, 22 Julij.

Uit Stutgardt schrijft men, dat uit het verhoor van den jongen zamenzweerder *Farr* gebleken is, dat hij door het lezen van romans in een' staat van overspanning geraakt is en zijn dwaas plan gevormd heeft uit begeerte om zich een' naam te maken.

— Uit Dresden meldt men uit eene goede bron, dat den 17den aldaar verscheidene huiszoekingen bij de voornaamste democraten gedaan en papieren in beslag genomen zijn. Ook bij zekere democratin, mej. *Scheibe*, de voorzitster van de democratische vrouwen-vereeniging en bij andere democratische dames, moeten niet onbelangrijke papieren gevonden zijn. Op denzelfden dag heeft een Dresdensche policiebeambte te Meissen de papieren van de democratin *Louise Otto* in beslag genomen.

SLEESWIJK-HOLSTEIN.

Het stadhouderschap der hertogdommen heeft, uit hoofde den 16den dezer voor de haven van Kiel verscheidene Sleeswijk-Holsteinsche schepen door Deensche oorlogsschepen waren aangehouden, bij circulaire van den 17den dezer aan alle overheden last gegeven, om de in de havens en op de kusten aanwezige Deensche schepen en derzelver ladingen, voor zoo ver deze Deensche eigendom zijn, dadelijk aan te houden en op eene veilige plaats in beslag te leggen.

In weerwil van het protest der buitenlandsche consuls te Kiel, wordt de blokkade der vijandelijke havens door Denemarken voortgezet.

Een van goederhand ontvangen brief verzekert, dat Denemarken zelf, ofschoon de magtigste bondgenooten achter zich hebbende, den aanvang van eenen oorlog schuwt, wiens afloop en gevolgen voor Denemarken en voor geheel Europa door niemand kunnen worden voorspeld. Intusschen zullen deze bondgenooten Denemarken tot den krijg drijven, ingeval de eischen der hertogdommen het gewigt van Denemarken mogten dreigen zoodanig te verzwakken, dat, naar het oordeel van die bondgenooten, het Europesche evenwigt zulks niet konde verdragen. Denemarken, zoo als het tot dus ver was zamengesteld, is klein genoeg om de sleutels van een gewigtig zeegebied, te weten de Sond, aan hetzelve in handen te laten; werd het echter verbrokkeld of verkleind, alsdan zouden deze sleutels gewis spoedig in eene voor dat evenwigt al te magtige hand geraken; bovenal moet verhoed worden, dat deze sleutels in de handen van een magtig Duitschland komen. Deze bedenkingen zijn het, die zulke groote mogendheden aan de zijde van Denemarken hebben doen treden.

De uit de vertegenwoordiging van Hannover opgegane stem tegen het vredestraktaat tusschen Pruissen en Denemarken, begint ook in andere Duitsche landen meer en meer weerklank te vinden. De permanente commissie uit den Wurtembergschen landdag en de linkerzijde uit dien van Saksen-Coburg-Gotha dringen op tusschenkomst ten behoeve der hertogdommen bij hare regeringen aan; ook onder het volk beginnen zich stemmen te verheffen, welke de gegronde vrees doen ontstaan voor erge gevolgen, bijaldien de oorlogskans de Sleeswijk-Holsteinsche wapenen niet gunstig is.

Naar men verneemt, zal ook een Zweedsch-Noorweegsch eskader, onder bevel van prins *Oskar*, zich bij het Russische voegen. Daarenboven spreekt men van het eerstdaags verschijnen eener Engelsche flotilje aan de westkust van Holstein en Sleeswijk, om de ontwikkeling van den strijd gade te slaan en naar bevind van zaken te handelen.

(De Engelsche dagbladen *Times* en *Daily News* hebben bijzondere berigtgevers naar het tooneel des oorlogs gezonden.)

Bijzondere Berigten uit Duitschland.

Ter aanvulling vooral van de berigten nopens de jongste gebeurtenissen in Sleeswijk-Holstein, deelen wij de volgende *Bijzondere* berigten mede:

ALTONA, 22 Julij. Het gevecht heeft op drie punten, te water en te land, een' aanvang genomen. Het 1ste bat. jagers is in den strijd geweest en heeft 15 dooden en gekwetsten bekomen, doch daarentegen eenige amunitie-wagens buit gemaakt. Ter zee is op twee plaatsen gevochten, eens met goed gevolg, een andermaal met ongelukkigen uitslag.

NEUSTADT, 21 Julij. De kommandant van de schroefstoom-kanonneerboot „*von der Tann*," luitenant *Lange*, heeft in den tegenwoordigen oorlog het eerste voorbeeld van opofferende vaderlandsliefde gegeven. Hij heeft n.l. gisteren avond zijn schip zelf in brand gestoken en in de lucht laten springen, opdat het niet in de handen der Denen zoude vallen. Nadat een groot Deensch oorlogsschip op de kanonneerboot jagt had gemaakt en dit zich eerst naar Travemünde teruggetrokken had, liep de *von der Tann* weder uit, nam een Deensch koopvaardijschip en wilde dezen prijs te Travemünde opbrengen. Op grond van onzijdigheid weigerde men daar de opname, en wilde men zelfs niet toestaan, dat de kanonneerboot ook slechts voorloopig in de haven bleef. Daar het haar nu onmogelijk was, het opgebragte Deensch schip naar Neustadt te brengen, moest het den prijs laten varen. Luitenant *Lange* beproefde nu met de kanonneerboot naar genoemde haven te komen, maar onderweg geraakte hij slaags met Deensche oorlogsschepen en bleef zijn schip aan den grond vastzitten. Alle pogingen om het weder vlot te krijgen, waren te vergeefs. Slechts één middel bleef er overig, dat het niet in de magt der Denen kwam. Moedig nam hij tot dat uiterste middel zijne toevlugt en stak den brand in het vaartuig, dat weldra in de lucht vloog. De geheele bezetting redde zich op de booten.

— De Denen hebben de door hen opgebragte schepen reeds weder vrijgegeven, waarschijnlijk door een protest dienaangaande van Pruissen.

— Uit de berigten uit Petersburg, van den 16den dezer, blijkt, dat dien dag aldaar een zeer hevige brand was uitgebroken. In weinige uren waren reeds 50 huizen, en daaronder 15 leerlooijerijen afgebrand. Door een brandend vaartuig kwam de brand op het eiland Gutajeff, alwaar 60,000 pud zwavel verbrandden. Men was den brand nog niet meester.

(Nopens den boven vermelden brand te KRAKAU, schijnt te blijken, dat deze niet moedwillig is gesticht; maar in een' gipsmolen, men weet nog niet waardoor, aangekomen, heeft hij zich bij den slechten bouwtrant, de zeer groote hitte en de slechte bluschmiddelen zoo zeer kunnen uitbreiden.)

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 20 Julij.

De *Times* vermeldt het reeds vroeger uitgelekte plan, om de buitenlandsche gezantschappen op eene minder kostbare schaal in te rigten en £ 5000 (ƒ 60,000) als het maximum der bezoldiging te stellen.

— De verplaatsing van de beestenmarkt, die thans te Smithfield gehouden wordt, schijnt verwacht te kunnen worden.

In de genoemde wijk hebben zich drie gevallen van Asiatische cholera opgedaan.

— De totale uitvoer van thee uit China in dit saizoen heeft 53,200,000 ℔ bedragen, tegen 47,700,000 ℔ in het afgeloopen saizoen.

— Eergisteren is de vergadering van de konink. maatschappij van landbouw te Exeter zeer luisterrijk geweest. Zij werd door talrijke leden en verscheidene buitenl. gezanten bijgewoond. De Fransche gezant, die met luid gejuich begroet werd, voerde het woord namens het corps diplomatique, en bragt grooten lof toe aan de vorderingen, welke de landbouw in Engeland gemaakt heeft, vooral in de streek van Exeter, de tuin van dat land bijgenoemd. „Hij stond verbaasd over de veranderingen, voortgebragt door de toepassing der lessen van Engelands mannen van wetenschap, door zijne practici; hij was verbaasd over de veerkracht, ontwikkeld door landheeren en landbouwers, zoodat de gronden in evenredigheid tot de bevolking in groeikracht waren vooruitgegaan. Hetzij hij den blik vestigde op de veefokkerij, op de verbeteringen in het landbedrijf, op de bespoedigde wijze van inzamelen, op de stoute pogingen tot droogmaking van gronden, en op de gelukkige toepassing van de ontdekkingen der scheikunde, tot aanvulling van gebreken van den bodem, of den zedelijken aard en den bouw van het landvolk zag; steeds had hij aanleiding om te zeggen, dat de voorzienigheid nooit schooner land aan eene waardiger bevolking had toevertrouwd."

De Amerikaansche gezant stelde een' heildronk in op de schoone vereeniging van landbouw, fabrijkwezen en handel in deze gewesten. Hij noemde den landbouw het eerst, want daarin vond hij den stevigsten grondslag van Engeland. Hij bood zijn huldebewijs als een teeken van de broederlijke vriendschap, die tusschen de twee magtige volken bestond, en bestaan kan. Amerika was jong en nog niet rijk; Engeland heeft het kapitaal en de bekwaamheid, het beleid der toepassing, dit was vooral zigtbaar in de vorderingen van den landbouw. Hij vergeleek den staat daarvan in 1820 en nu, en zeide, dat men door die vergelijking eerst regt kan beseffen, wat hier is gedaan. Vóór 30 jaren was de opbrengst van de tarwe slechts 20 tot 22 schepels de acre en thans 24 tot 28, ja 30 schepels.

— Heden heeft in de Fransche kapel de eerste communie plaats gehad van den graaf *van Parijs*. De aartsbisschop van Londen, mgr. *Wiseman*, heeft zelf den jongen Prins de communie toegediend en heeft in het Fransch eene toespraak gehouden, waarin de zuiverste en zachtste godsdienstige gevoelens doorstraalden. De plegtigheid eindigde met een gebed, voor den jeugdigen Prins, uitgesproken door den abt *Guelle*, een der vicarissen van St. Roch te Parijs, die met zijn onderwijs is belast; dit gebed heeft alle aanwezigen diep geroerd, daar elks gedachten teruggevoerd werden op het hoofd der koninklijke familie, die, ondanks zijne jongste ongesteldheid, door zijne tegenwoordigheid de eerste ernstige verrigting van zijnen kleinzoon heeft willen zegenen; op de Koningin; op de teedere en ongelukkige, naast haren zoon nederknielende moeder, beide verzonken in vrome, stichtelijke herinnering aan hem, die sedert zoo vele jaren aan haar, haren zoon en de zijnen is ontrukt.

— De oudste zoon van wijlen sir *R. Peel* is door de stemgeregtigden te Tamworth, in de plaats van deszelfs overleden vader, tot hunnen vertegenwoordiger in het Huis der Gemeenten gekozen.

— Een voorbeeld van ongehoorde wreedheid werd dezer dagen te Manchester door eene vrouw gegeven. De buren dezer vrouw ontdekten dat zij de vreeselijkste strafoefeningen hield over haar kind, oud zes jaren. Zij sneed het hier en daar het vleesch van het ligchaam en bestrooide die wonden met zout, waarna zij er een kleefpleister over heen legde. — Deze ontaarde moeder kan volgens de Engelsche wetten niet zwaarder gestraft worden, dan met eene geldboete van 5 £.

— Met het stoomschip *Niagara* zijn berigten uit New-York van den 11den Julij aangebragt. Het gewigtigste nieuws is de dood van den president der Vereenigde Staten, generaal *Zachary Taylor*, die in den nacht van den 8sten op den 9den Julij te Washington aan de cholera is overleden. Op den 7den werd het bekend, dat hij slechts aan diarrhoea leed, dezelfde ongesteldheid die hem in 1849 zoo zwaar had aangetast, doch ditmaal veranderde de ziekte in wezentlijke cholera, welke hem in weinig tijds wegrukte. Terstond na het overlijden van den president, heeft de heer *Fillmore*, tot dus ver vice-president, het bestuur des lands op zich genomen en den vereischten eed afgelegd. Als gewoonlijk bij zulke gelegenheden heeft *Taylors* kabinet deszelfs ontslag ingeleverd. De begrafenis van den president was bepaald

op den 13den Julij. In het congres waren verscheidene lofredenen op den overledene gehouden. Zijne laatste woorden zijn geweest: „Ik ben gereed; ik heb getracht mijnen pligt te doen." In onderscheidene gedeelten der Unie heerschte de cholera in hevige mate.

— Te Philadelphia had op den 9den Julij een geweldige brand meer dan 200 gebouwen in de asch gelegd; dezelve was ontstaan door het in de lucht vliegen van eene hoeveelheid buskruid en salpeter, die in een pakhuis was opgeslagen; een 20tal personen verloren hierbij het leven, terwijl buitendien nog menigeen gekwetst werd. Ook te Brooklyn had op den 7den Julij een brand groote schade aangerigt.

— Uit de dezer dagen ontvangene berigten uit China (Hongkong den 24sten Mei) blijkt, dat de heer *Bonham*, gouverneur der Britsche bezittingen in dat land, een' brief aan den nieuwen Keizer heeft toegezonden, ten einde denzelven geluk te wenschen met zijne komst op den troon. Tevens zouden bij die gelegenheid pogingen aangewend worden, om voor de Europeanen verlof te verkrijgen, ten einde ook in andere dan de thans opengestelde vijf Chinesche havens handel te mogen drijven en zich te vestigen. Met het overbrengen van den bedoelden brief van gelukwensching was het stoomschip *Reynard* belast, en dit zou zoo digt mogelijk Pekin trachten te naderen. De heer *Bonham* is in het laatst van April van Hongkong naar Shanghai vertrokken, en men vermoedde, dat deze reis in verband stond met den bewusten brief.

Uit China wordt nog gemeld, dat het Portug. gouvernement 3000 man troepen, benevens eene aanzienlijke zeemagt had uitgezonden, om voldoening te erlangen voor den moord van den gouverneur van Macao. Men voegde er bij, dat Portugal Goa verpand had aan de O. I. kompagnie voor 150,000 £ tot goedmaking der oorlogskosten. Een Portugeesch fregat van 44 stukken is te Singapore aangekomen.

— Volgens berigten uit Cochinchina, heeft de cholera daar in eene ontzettende mate geheerscht. Zij verscheen in de maand Sept. des vorigen jaars het eerst in de koninklijke provincie en verspreidde zich snel over het geheele rijk; den hoogsten graad van hevigheid verkreeg zij in de maand Oct.; daarna begon zij te minderen, doch luidens de laatste berigten vertoonde zij zich hier en daar nog met vernieuwde kracht. In de koninkl. provincie schat de meest geloofwaardige opgaaf het getal op 20,000 slagtoffers, ofschoon sommigen het zelfs op 100,000 stellen, en men gelooft, dat de overige provinciën ieder van 10- tot 15,000 inwoners aan die plaag hebben verloren. Er heerschte de grootste verslagenheid, en de gewone zorg en eerbied voor de dooden, welke de Chinesche volken zoo bijzonder kenmerkt, liet men geheel varen, want de lijken werden zonder eenige formaliteit op de velden en in de rivieren geworpen, waardoor op sommige punten zelfs stremming in den afloop der wateren was veroorzaakt, en velen, die door de ziekte waren overvallen, werden zelfs nog zieltoogende uit de huizen geworpen. Droogte en gebrek gingen met de ziekte gepaard, de overblijvende ingezetenen voedden zich met bladeren en al wat verder dienen konde om het leven op te houden. Daarna vielen geweldige regenbuijen, die datgene vernielden, wat de droogte nog had doorgestaan, zoodat de weinige rijst, welke de ongelukkige bewoners te midden hunner rampen nog hadden weten te behouden, van de velden werd weggespoeld.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Julij.

Het gewigtigste nieuws van den dag is de afkondiging der onlangs door de afgevaardigden aangenomene wet tot beteugeling van de openbare drukpers. Vermits de wet niet dadelijk door de officiële organen is opgenomen, hebben velen gedacht, dat die wet door den Voorzitter niet zoude worden goedgekeurd.

Thans heeft alle onzekerheid dienaangaande opgehouden, en staat het vast, dat over twee maanden de nieuwe orde van zaken, betreffende de drukpers, zal worden tot stand gebragt. Binnen 10 dagen, namelijk met den 1sten Augustus, wordt het zegel weder ingevoerd; binnen éene maand moet alles, wat met den borgtogt in verband staat, zijn geregeld, en eindelijk, binnen twee maanden zullen de bepalingen nopens het onderteekenen der dagblad-artikelen in werking worden gebragt.

— De minister van landbouw en handel heeft last gegeven om de teelt te beproeven van de *cladée* of aardappel van Malacca, waarvan de potelingen naar Frankrijk gezonden zijn door de zendelingen, en wier verbouw gezegd wordt zeer voordeelig te zijn.

— Er is een geschil hangende tusschen de staats-commissie voor de nationale schouwburgen en de directeuren van de opera en van de opera-comique. De commissie wil, dat deze directeuren de aangegane verbindtenis met de betaalde handklappers (claqueurs) afbreken; — de directeuren beweren, dat hunne schouwburgen zonder gehuurde handklappers niet bestaan kunnen, en zullen de zaak voor den raad van state brengen.

— Van de zijde der regering wordt het belangrijk berigt medegedeeld, dat de club, welke de Fransche uitgewekenen te Londen opgerigt hadden, op last der Engelsche regering gesloten is; wegens de heftige taal, die er gevoerd, en de socialistische leeringen, die er gepredikt worden, achtte zij het verder bestaan dier club gevaarlijk.

— De President der republiek heeft eene nieuwe soort van veldgeschut uitgevonden. Te Metz is eene commissie van officieren der artillerie gevormd, om die uitvinding te onderzoeken.

— Ten gevolge der overtreding van de nieuwe wet op de mishandeling van dieren, is gisteren alhier voor het eerst een voerman gearresteerd, die zich schuldig heeft gemaakt aan mishandeling, slaan en schoppen van twee paarden, bij het voorttrekken van een zwaar beladen wagen over de brug Marie.

— Men leest in den *Moniteur*:

„De President der republiek heeft onlangs ter beschikking gesteld van twintig onderwijzers eene som geld, strekkende tot het huren, door elk hunner, van twee morgen lands, die voor de kultuur geschikt zijn en welke, onder hun toezigt, door de kinderen, die bij hen ter school gaan, bebouwd zullen worden.

„Zijne bedoeling is om eene proef te nemen met deze wijze van onderrigt, die daarin bestaat om de helft van den dag aan de studie van het lezen, schrijven en praktisch rekenen te besteden, en de andere helft voor landbebouwing te bewaren. Men weet, dat deze poging in Engeland en vooral in Ierland dubbel gelukt is.

„In Zwitserland, waar deze combinatie sedert lang is in praktijk gebragt, werkte haar uitslag zoo gunstig, dat deze scholen, in den beginne voor arme kinderen bestemd, weldra ook door rijke kinderen bezocht werden, wier ouders teregt zeiden: zie! hier leeren onze kinderen zich zelven genoegzaam zijn; wij weten toch niet welk lot hun beschoren is!

„De President der republiek vergunt, deze proef op verschillende plaatsen van Frankrijk aan te wenden, hetzij in de nabijheid van groote steden en manufaktuur-stapelplaatsen, hetzij in landelijke gemeenten. Zoo zij in Frankrijk slaagt, gelijk in onze naburige landen, dan zal zij een' nieuwen weg hebben geopend, zoowel voor de openbare als bijzondere weldadigheid. De noodzakelijkheid om de bevolking en eene jeugd, die de stad maar al te vaak bekoort, aan den landbouw te verbinden, is buitendien zoo wel begrepen, dat het voorbeeld van den President der republiek weldra in het geheele land navolgers zal vinden, wanneer de uitvoering beantwoordt aan het opgegeven edele denkbeeld.

„Men kan zich overigens overtuigen, dat overal, waar dergelijke proeven worden genomen, men tot resultaat zal krijgen, dat zij de gezondheid der kinderen versterken, hunne krachten ontwikkelen zal, en zij zelven al de weldaden zullen ondervinden, welke men van de best berekende gymnastiek kan verwachten."

— De luchtreiziger *Godard* heeft aangekondigd, dat hij eene luchtreis zal ondernemen met een levend hert, even als de heer *Poitevin* zulks met zijn paard gedaan heeft.

— De Indiaan *Hah-ge-ga-gah-bouh*, door den stam der Obyewas (in Amerika) benoemd om denzelven bij het vredes-congres te Frankfort te vertegenwoordigen, is van Londen te Parijs aangekomen. Hij is, naar men zegt, een man van wezenlijke verdiensten en spreekt het Fransch zeer zuiver.

Van den 22sten. In de zitting van de Wetgevende Vergadering op heden werd gestemd over de 25 leden, die tijdens de prorogatie der Wetgevende Vergadering de permanente commissie zullen uitmaken ter behandeling van de loopende zaken. Slechts 14 leden vereenigden de volstrekte meerderheid op zich.

— Zeer veel opziens baart een vonnis van het hof van assises van Rouaan, waarbij zeker persoon veroordeeld is, „*omdat hij zich op den 24sten Febr. 1848 heeft schuldig gemaakt aan wegrooven van wapenen*." De republikeinen hebben zeer goed begrepen, welke gewigtige beteekenis dat vonnis voor hen heeft, en varen er dan ook hevig tegen uit.

— *Sahim*-Bey, een der hoofdbeambten bij het ministerie van oorlog te Konstantinopel, is te Parijs aangekomen, ten einde te trachten officieren en onderofficieren voor een Turksch regement van zee-artillerie in dienst te nemen.

— Het bedrag der gelden door Frankrijk van België geëischt, wegens uitgaven in 1831, 32 en 33 gedaan tot verdediging tegen Holland, is 15,294,530 francs.

Van den 23sten. In de zitting der Wetgevende Vergadering was op heden aan de orde de stemming voor de overige leden van de commissie gedurende de prorogatie der vergadering. Als zoodanig zijn bij vereischte meerderheid op heden slechts 7 benoemd.

(De uitslag der verkiezing tot dus verre is vooral merkwaardig, uithoofde dat de vijandigen geest, welke daarin doorstraalt ten aanzien van het Elysée-National. Onder anderen heeft men de benoeming van den generaal *de Lamoricière*, den erkenden tegenstander van den heer *Lodewijk Napoleon*, niet kunnen beletten.)

— Uit Rouaan wordt medegedeeld, dat aldaar een nieuwe tak van nijverheid is ingevoerd, en dat wel de *handel in vrouwen*. Aldaar liggen namelijk vaartuigen zeilree, die naar Californië zullen overbrengen ongeveer 950 jonge vrouwen. Deze zijn bijkans alle uit de groote steden afkomstig en behooren tot die klasse van ongelukkige wezens, welke haar onderhoud in ontucht schijnen te moeten zoeken. Naar Californië zijn tot dusver bijna uitsluitend mannen vertrokken, en eenige handelaren in Rouaan, vernomen hebbende, dat er aanzienlijke premiën worden gegeven bij het overvoeren van vrouwen, zijn op het denkbeeld gekomen, om op die wijze hun voordeel te doen.

BELGIE.

BRUSSEL, 21 Julij.

De berigten aangaande den oogst in België luiden buitengemeen gunstig. Men heeft hier en daar reeds een begin gemaakt met den oogst. Alles staat heerlijk te veld. Van aardappelziekte is niets te bespeuren; van deze aardvrucht is dit jaar zooveel gepoot, dat het niet onwaarschijnlijk is, dat zij in October en November tegen 1 franc per mud zal kunnen verkocht worden. Zoo goedkoop zullen de aardappelen in geen 35 jaren geweest zijn.

ANTWERPEN, 22 Julij.

Heden morgen heeft H. K. H. prinses *Marianne der Nederlanden* onze domkerk ten tweeden male bezocht om de schilderstukken van *Rubens* te zien. Te half elf is Hd. met gevolg naar Rotterdam vertrokken, op de stoomboot *Amicitia*, wier vertrek meer dan een uur vertraagd is door de inscheping van eene menigte kisten en goederen, drie Arabische paarden en twee rijtuigen, alles behoorende aan de Prinses. Bij het vertrek begroette de stoomboot de stad met 21 kanonschoten.

NEDERLAND.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Maandag den 22sten Julij.

In de zitting van heden heeft de interpellatie plaats gehad van den heer *Lightenvelt*, betrekkelijk de uitvoering van het 2de der additionele artikelen van de Grondwet, met opzigt tot de leden der in 1848 ontbonden Eerste Kamer der Staten Generaal. — De minister van binnenlandsche zaken heeft geantwoord, „dat de vraag der toepasselijkheid van genoemd artikel op de bedoelde leden der Eerste Kamer reeds voor geruimen tijd een onderwerp van overweging bij de regering had uitgemaakt, en dat ten gevolge van die overweging eene voordragt van wet ontworpen was, die thans bij den raad van state aanhangig is." — Daarna heeft de commissie voor de verzoekschriften over eenige adressen rapport uitgebragt. — Door de commissie van rapporteurs voor het wets-ontwerp tot regeling der kosten van het regentschap, en voor dat tot het verleenen van tijdelijken onderstand aan werklieden van het maritiem etablissement te Rotterdam, is omtrent die wets-ontwerpen verslag uitgebragt. De beraadslaging daarover is bepaald op Donderdag aanstaande.

Tweede Kamer.

Uit het verslag der Commissie, uitgebragt in de zitting van de Tweede Kamer van den 17den Julij, wegens de opgave van verkochte of afgestane domeinen in 1849, blijkt:

1) Dat in het openbaar zijn verkocht

A. 276 Perceelen vast goed, welke hebben opgebragt eene som van *f* 927,586,35.

B. Een aantal van 47 erfpachten en uitgangen, welke hebben gegolden *f* 8448.

2) Dat uit de hand zijn verkocht 54 perceelen vast goed, waarvan de opbrengst heeft bedragen *f* 11,738,46½. En

3) Dat eindelijk een aantal van 535 prestatiën van verschillenden aard zijn afgekocht geworden en opgebragt hebben eene som van *f* 28,604,78.

De gezamenlijke opbrengst der vervreemde domeinen in 1849 is alzoo geweest *f* 976,377,59½, en hoezeer het Koegras alleen daarin begrepen is voor *f* 976,000, zoo blijkt hieruit toch genoegzaam, dat men met den verkoop der domeinen geregeld blijft voortgaan.

'S GRAVENHAGE, 23 Julij.

De synode der Nederlandsche Hervormde kerk zal aanstaanden Vrijdag den 26sten harer zitting voorloopig schorsen, om later de werkzaamheden voort te zetten. Aanstaanden Woensdag zullen de leden op Wijkerbrug, onder Voorburg, eene geheel vriendschappelijke bijeenkomst hebben, en daar den gewonen maaltijd houden. Vroeger geschiedde zulks op invitatie van den minister van de Herv. eeredienst en binnen 's Gravenhage, doch hiervan schijnt de regering te hebben afgezien. Het vorige jaar, toen ook de minister van R.-K. eeredienst daarbij tegenwoordig was, heeft die zaak ook nog al tot verschillende meening aanleiding gegeven.

— In deze residentie is ook aangekomen en aan het hôtel *l'Europe* afgestapt de baron *Meijer v. Rothschild*, met familie en gevolg, komende van Londen.

Van den 24sten. Bij Koninkl. besluit is bepaald, dat met den 1sten Jan. 1851 de betrekking van voorzitter en lid van den Hoogen Raad van Adel, worden onbezoldigde eerambten. En is tevens aan jhr. mr. *L. de Witte van Citters*, mr. *A. C. van der Goes* en mr. *W. J.* baron *d'Ablaing van Giessenburg*, met den 1sten Jan. 1851, en onder dankbetuiging voor de bewezen diensten, verleend eervol ontslag uit hunne betrekkingen respectievelijk van voorzitter en van leden van den Hoogen Raad van Adel, en zulks behoudens hunne aanspraken op pensioen of wachtgeld.

AMSTERDAM, 23 Julij.

Uit het verslag der zitting van den 1sten Julij van de letterkundige klasse der Koninklijke Belgische Akademie, blijkt, dat onze landgenoot, de heer *Bakhuyzen van de Brink*, in de Belgische rijks-archieven een historisch verhaal van het verblijf van Keizer *Karel V* te Sint Just, geschreven door een' monnik van dat klooster, gevonden heeft.

— Volgens bijzondere brieven uit Batavia, verwachtte men, dat Z. Exc. de Gouverneur-Generaal in Januarij aanstaande naar het vaderland zou terugkeeren. Met belangstelling zag men aldaar naar de benoeming van Z. Exc's. opvolger uit. (*Hbl.*)

NIJMEGEN, 21 Julij.

Aangaande eene in den nacht van den 14den op den 15den dezer gedane aanhaling van eene partij van ruim *f* 5000 aan zijden stoffen, in eene drooge sloot op een stuk weiland onder Gent verborgen gevonden, vernemen wij, dat in den nacht, aan de ontdekking voorafgaande, eenige beambten der in- en uitg. regten en accijnsen zich in de Ooij, op korten afstand van de Pruissische grenzen, op vermoeden van fraude in surveillance hebben bevonden, en bij die gelegenheid eene bende van ongeveer 30 sluikers (waaronder acht gewapenden) met hunnen hoofdman, moeten hebben op de vlugt gedreven; — dat deze daarop aan gene zijde der rivier hun spoor bijster zijn geworden en het niet geraden achtende verder voort te gaan, de bewuste nederlaag hebben bevonden. Intusschen moet het aan het meerendeel der dragers gelukt zijn hunne vrachten op het vrije territoir te brengen, welke defraudatie een bedrag van *f* 12,000 aan zijden manufakturen zoude uitmaken. Deze smokkelaars moeten in zoodanigen moeijelijken toestand verkeerd hebben, dat zij een' hen ontmoetenden boerenjongen, onder hevige bedreiging, als gids presten, die als zoodanig eerst twee dagen later, toen de buit in veilige haven was, is ontslagen.

ROTTERDAM, 22 Julij.

Heden namiddag nabij zes uur arriveerde de stoomboot *Amicitia*, met vlaggen versierd, voor deze stad, en loste eenige kanonschoten. Aan boord dezer stoomboot bevond zich H. K. H. prinses *Marianne*, met gevolg, die van hare reis naar het Oosten in het Vaderland terugkeerde. H. K. H. zette, na tot half acht op de boot vertoefd te hebben, hare reis huiswaarts voort. (H. K. H. is te 9 uur te Voorburg aangekomen, na eene afwezigheid van twaalf maanden en drie weken.)

— Men verneemt, dat in den nacht van den 20sten op den 21sten dezer is opgeligt de persoon van *Gerritsen*, vroeger redacteur van de *Ooijevaar*. Indien wij wel onderrigt zijn, moet hij heden naar 's Gravenhage zijn overgevoerd.

(Naar men wil, wordt die man beschuldigd van eene beschikking van den thesaurier des Konings te hebben vervalscht en met dat vervalschte stuk in België opligterij te hebben bedreven.)

— Partikuliere brieven uit Ambon ontvangen bevatten allertreurigste berigten aangaande den toestand dier Kolonie. Nadat op den 13den Maart l.l., des namiddags te vijf uur, een vrij sterke schok van aardbeving zich had doen gevoelen, welk verschijnsel zich in die week nog eenige malen herhaalde, braken plotseling van den 25sten tot den 28sten hevige koortsen uit, die in korten tijd velen ten grave sleepten. Vooral in het begin van April had de ziekte eene ontzettende hoogte bereikt. Reeds was toen de resident *Rijkschroeff* bezweken, en ook later de gouverneur van Ambon, de generaal *Cleerens*. De sterfgevallen volgden elkander zoo zeer op, dat alles in jammer was gedompeld. Daarbij waren de levensmiddelen binnen weinige dagen tot het dubbel van den gewonen prijs gestegen (de rijst van *f* 8 tot *f* 15 de pikol), waren de gouvernements-pakhuizen uitgeput, en was men genoodzaakt geweest den ambtenaren schorsing van betaling aan te zeggen, ten gevolge van het uitblijven der gewone toezending uit Java. „Kortom," zoo schrijft de berigtgever, „er heerscht op Ambon ontzettend veel ellende, meer dan ik kan zeggen." Op Saparoea en Haroeko was het niet beter gesteld. Moge de ramp, dezelfde die in 1838 deze bezitting zoo vreeselijk teisterde, in haren voortgang gestuit worden, en wij spoedig gunstiger tijdingen kunnen mededeelen. (*Rott. Ct.*)

UTRECHT, 23 Julij.

Den 24sten Julij 1850 viert men te Londen het derde jubilaeum der oudste Hollandsch Gereformeerde gemeente, onder *Joh. a Lasco*, *Maarten Microw* en *Joh. van Utenhove*, in Julij 1550 geootroijeerd, maar reeds vroeger opgerigt. Prof. *Visscher* is deze hoogst gewigtige gebeurtenis gisteren avond, in zijnen cursus voor hoofdonderwijzers, indachtig geweest, en gaf zijne toehoorders, bij vele wenken tot verdraagzaamheid, weder een zeer onderhoudend en krachtig overzigt van de weldaden door de hervorming te weeg gebragt. Hij meende, dat de zonderlinge en zoo bijzonder boeijende geschiedenis der Londener gemeente, bij deze gelegenheid, wel eens op den kansel had mogen behandeld worden, en besloot met eene fraaije lofspraak op de gravin *Anna van Oostfriesland*, die de eindelijk uit Londen verdrevene Gereformeerden tot betere tijden geherbergd en in liefde opgenomen had, bewerende, „*dat men elkander moest beminnen om de dingen, waarin men overeenkwam, en vooral niet haten om de dingen, waarin men verschilde.*" Zoowel om den indruk van geheel dit tafereel, als om de velerlei bijzonderheden, betreffende de R.-Katholijken, Lutheranen en Calvinisten van 1550, meende men, dat deze improvisatie door den druk moest worden uitgegeven; doch de hoogleeraar beloofde over dit onderwerp nog meer en nog beter in zijne *Geschiedenis van het Vaderland* te zullen geven. (*Utr. Ct.*)

ASSEN, 22 Julij.

Door eene geachte hand uit 's Gravenhage worden wij verzocht, het gerucht van eene *mogelijke* of *waarschijnlijke* benoeming van den heer *van Randwijck* tot Gouverneur-Generaal van Neêrl. Indië *ten stelligste* tegen te spreken.

— Men meldt uit Hoogeveen, van den 20sten dezer, dat aldaar den avond te voren het huwelijk van den 86jarigen *K. J. Sempel*, met dezelfs 26jarige gewezene dienstmeid *A. Kruisinga*, ten zijnen huize, wegens ligchaamszwakte, en in bijzijn van de in dergelijke gevallen bij de wet bepaalde zes getuigen, door den ambtenaar van den burgerlijken stand is voltrokken.

RUINEN, 20 Julij.

Gisteren morgen heeft zich de rietdekker *J. ter Buur* alhier door ophanging van het leven beroofd. Hij werd door zijn' zoon, die van het land huiswaarts keerde, hangende gevonden, doch te laat, dan dat de reeds gewekene levensgeesten konden worden teruggeroepen. Hij is als getuige gehoord geweest in de zaak van het Openb. Ministerie tegen *Jan Zwiers* alhier, wegens mishandelingen van wijlen *J. K. Brinkman*, ten gevolge waarvan deze beweerd werd gestorven te zijn. Men zegt, dat het getuigenis van *ter Buur* zoodanig was, dat hij daarover eene ernstige teregtwijzing van den betrokken ambtenaar ontving. Na deswege een verwijt van een' zijner dorpsgenooten ontvangen te hebben, is hij neerslagtig en malerig geworden en zijn zijne verstandelijke vermogens zeer verzwakt. (*Dr. Ct.*)

WAPSERVEEN, 22 Julij.

Hoe verblijdend het ook voor ons was onlangs te kunnen melden, dat de longziekte onder het rundvee door krachtdadige maatregelen geheel uit ons dorp, ja zelfs uit de provincie Drenthe was verdwenen, moeten wij nu weder mededeelen, dat bij den landbouwer *R. A. Everts* op nieuw eene koe door die besmettelijke ziekte is aangetast. (*Steenw. Ct.*)

LEEUWARDEN, 24 Julij.

Bij eene drukkende warmte, borst heden voormiddag te 10 uur eene zware regenbui, vergezeld van donder en weerlicht, boven deze stad los. Eene waterhoos, die toen over deze stad trok, rukte voor het huis van den heer kantonregter *Albarda* een' in vollen bloei staanden boom uit den grond en wierp hem tegen dat huis aan, zonder dat daardoor echter de minste schade werd te weeg gebragt.

— Zondag avond, den 21sten dezer, ongeveer 11 uur, werd een jongman, timmerknecht te Deinum, van Oosterlittens komende, bij Hijlaard door *twee* mannen overvallen, die hem p. m. 20 guldens in geld, een pakje violsnaren en een' doek met andere goederen afzetteden. — De eene den weg naar Hijlaard nemende, de andere den koers zettende naar Hoptille, was de aangevallene, niettegenstaande zijne worsteling en bekomen slagen, dezen laatsten achtervolgd tot Hoptille, waarheen ook de andere later den koers schijnt genomen te hebben. — Hoort men van dergelijke voorvallen soms in het barre getijde, thans verwekt zoodanige handeling algemeen verwondering, omdat men zulks niet aan gebrek kan toeschrijven; weshalve wij hopen, dat het der justitie gelukken moge, deze zaak aan het licht te brengen.

GRONINGEN, 25 Julij.

Gisteren vierde het, sedert 60 jaren hier gevestigd Instituut voor Doofstommen zijn gewoon jaarlijksch feest.

In de Nieuwe kerk omringde weder eene talrijke schare van belangstellende ingezetenen en vreemdelingen de ongelukkigen, die in deze weldadige inrigting zoo veel leniging genieten, als voor hunnen toestand mogelijk schijnt. De heer dr. C. Guyot beklom den kansel en sprak eenige woorden tot inleiding dezer altijd roerende plegtigheid. Zijn ed. herdacht daarin, onder anderen, de verdiensten van wijlen den heer Feith, gedurende 21 jaren voorzitter der hoofddirectie, sprak toen, in hartelijke bewoordingen, tot den heer Hesselink, die, voor het eerst, als president deze feestviering bijwoonde, en wendde zich vervolgens tot den heer gouverneur dezer provincie, die sedert jaren zijne warme belangstelling in den bloei dezer inrigting heeft aan den dag gelegd.

Daarna begon, onder leiding van den heer Guyot, eene opvolgende en na en dan afgewisselde tentoonstelling van hetgeen de kweekelingen vooraf vervaardigd hadden als proeve hunner vorderingen in het schrijven, teekenen en, dat niet het minst merkwaardig was, van die in de verschillende handwerken en ambachten, waartoe zij opgeleid worden, om eenmaal, als werkzame leden der maatschappij, hun eigen verdiend brood te eten. Een onderzoek naar de vorderingen der kweekelingen in verstandelijke ontwikkeling, overtuigde ons op nieuw, dat het tweede hulpmiddel, om doofstommen geschikt voor maatschappelijke zamenleving te maken, geenszins verwaarloosd wordt aan dit beroemde instituut, waar men van de stichting af aan zich beijverde om, volgens de methode van Amman, de luide spraak te oefenen en het lezen van de lippen aan te leeren.

Een groot aantal kweekelingen ontving ter aanmoediging geschenken voor betoonden vlijt en goed gedrag of vorderingen in de verschillende vakken van onderwijs.

Achttien kweekelingen ontvingen een eervol ontslag; tien Hervormde Christenen daaronder hadden vroeger hunne geloofsbelijdenis afgelegd in handen van den weleerwaarden heer dr. C. H. van Herwerden, C.H.z.; vier Roomsch-

Katholijke zijn tot de eerste H. Communie toegelaten door den weleerwaarden heer pastoor F. W. A. Jansen, terwijl vier Israelieten, onder leiding van hunnen leermeester, den heer S. J. van Ronkel, en ten overstaan der Israelietische godsdienstige schoolcommissie, blijken hebben gegeven van ervarenheid in hunne geloofsleer; twee kweekelingen moesten het instituut verlaten, zonder het zoover gebragt te hebben.

In den loop van het jaar zijn er 150 kweekelingen onderwezen en opgevoed, terwijl één, buitendien een ongelukkig voorwerp, overleden is.

Met dit kort en eenvoudig verslag meenen wij voldaan te hebben aan het regtmatig verlangen der vele belangstellende vrienden van dit niet genoeg te waarderen instituut, die de plegtigheid niet konden bijwonen.

— Men verneemt, dat er bij eenige vrienden van volksonderwijs en volksopvoeding een plan bestaat, om binnen Groningen een *Tijdschrift* uit te geven, waarin met eenen vrijen, critischen blik alles zal worden behandeld en beoordeeld, wat er tot dus ver in de laatste tijden is gedaan, thans nog wordt verrigt en verder moet gedaan en vermeden worden voor de volksopvoeding in Nederland. Van dat tijdschrift zoude om de twee maanden een nommer verschijnen, en het zou voor eenen geringen prijs worden verkrijgbaar gesteld, om de algemeene verspreiding onder het volk te bevorderen.

— De zendeling Johannes Petrus Grim, welke alhier gedurende twee jaren het Evangelie heeft verkondigd, en gezonden is door de heeren O. G. Heldring, predikant te Hemmen, in de Betuwe, J. J. van Toorenenbergen, predikant te Vlissingen, N. Beets, predikant te Heemstede, en anderen, heeft dezer dagen uit Hengelo (prov. Overijssel) het verzoek ontvangen, om gedurende eenigen tijd aldaar te komen, ten einde de bewoners te onderwijzen, hetwelk bereids door hem is aangenomen, zullende hij aanstaanden Dingsdag den 30sten Julij van hier vertrekken, doch na verloop van twee of drie maanden terugkeeren, om alsdan op nieuw zijn werk in stad en provincie voort te zetten. — Het doel van genoemden zendeling is, gelijk men vroeger van hem gezegd heeft, dat hij de denkbeelden der zoogenoemde zeven Haagsche heeren zoekt voort te planten, maar alleen Christus tot zaligheid te verkondigen, en ook niet om eene nieuwe sekte op te rigten. (*Medegedeeld.*)

— Gisteren middag omstreeks twaalf uur brak boven deze stad een onweder los, vergezeld van zware stortregens, die bijna een uur onafgebroken hebben voortgeduurd. Men heeft hier gelukkig geene ongelukken te betreuren, dan dat buiten de Heerepoort een appelboom, gevuld met goede vrucht, uit den grond is geslagen, en dat het in de nabijheid van Foxhol omstreeks dienzelfden tijd geweldig heeft gehageld. Te gelijker tijd heeft men aldaar eene windhoos waargenomen, waardoor een stuk land, waarop het hooi in bulten stond, bijna geheel en al is schoongeveegd.

Nopens dit onweder ontvingen wij uit de provincie nog de volgende berigten:

Te Siddeburen sloeg de bliksem in den korenmolen van de weduwe B. A. Klimp, trof eene der molenroeden, en liep langs dezelve en vervolgens naar binnen in den molen langs de spillen, naar beneden, drong dwars door eenen lessenaar, alwaar dezelve brand veroorzaakte, die echter spoedig gebluscht werd, en sloeg eindelijk door de deur zoo het schijnt naar buiten. De schade, zoo aan de roede als het raderwerk veroorzaakt, moet, zoo men zegt, nog al aanmerkelijk zijn.

Ook te Grijpskerk heeft het onweder groote verwoestingen aangerigt, zijnde aldaar voor duizenden guldens aan het koren vernield. Dit zelfde verschijnsel heeft men ook te Pieterzijl waargenomen, alwaar vooral een landbouwer, bij wien vroeger de longziekte heeft geheerscht, voor meer dan duizend gulden schade heeft geleden.

— Door het bedanken van de heeren predikanten Plantinus, Kuiper en Hovens Grève, om in aanmerking te komen ter vervulling der aanstaande vakature bij de Doopsgezinde gemeente te Giethoorn, is het bestaande vijftal weder aangevuld met de heeren Winkler Prins, pred. te Tjalleberd; P. Overbeek, pred. te Ter Horne, en Claas Bakker, pred. te Leermens en Loppersum.

— Ten gevolge de gedane uitnoodiging, had den 22sten dezer te Slochteren eene bijeenkomst plaats van de leden des Genootschaps ter Bevordering van Nijverheid, gevestigd te Onderdendam. Talrijk was de opkomst van leden, zelfs uit de verst verwijderde gedeelten der provincie, en daaronder eene aanzienlijke vrouwenschaar, zoodat de ruime zaal van het Hoogehuis naauwelijks toereikend was, om het groot aantal aanwezigen te bevatten. Aan het diné werd door 73 deel genomen. Eerst laat in den avond scheidde het gezelschap en keerde ieder wel voldaan naar huis.

— Door het onweder van 11. Vrijdag is te Grijpskerk een schaap doodgeslagen, behoorende aan P. Siccama, in de Westerhorn, onder Grijpskerk.

— Te Grijpskerk had den 24sten de geannonceerde harddraverij plaats. Veertien schoone paarden, uit Vriesland en Groningen, dongen naar den prijs, bestaande uit een' zilveren theepot, en de premie, zijnde twee nette zilveren wijnfleschbladjes. — De zwarte merrie van den heer mr. M. Clant Bindervoet, te Grouingen, bereden door den pikeur L. Klamer, behaalde den prijs, terwijl de premie gewonnen werd door het zwart witvoet ruinpaard van den heer P. W. Hazenberg, te Oldekerk, bereden door den pikeur Hendrik Luurts, van Grijpskerk. — Na de rijding is het laatstgenoemde paard verkocht. — Ofschoon het weder niet gunstig was, was er evenwel eene groote menigte toeschouwers.

Even voor het beginnen der harddraverij, ontstond er brand in de schuur van H. J. Lameris, te Grijpskerk, veroorzaakt door het sterke broeijen van het hooi. Door de schielijk aangebragte hulp van de op den been zijnde menigte, werd men den brand, die zich ook slechts alleen tot het hooi bepaalde, meester, zoodat men voor verdere gevolgen van dien brand niet behoefde te vreezen.

— Bij besluit van den 19den dezer heeft Z. M. pensioen verleend aan den heer W. J. Meurs Wichers, ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen te Groningen, ten bedrage van *f* 4000, — en aan de zes minderjarige kinderen van wijlen den heer J. van Gennep, in leven bewaarder der hypotheken te Groningen, onder voogdij van mr. J. H. van Gennep, advokaat te Arnhem, ten bedrage van *f* 408.

— Z. M. heeft benoemd tot dijkschepper van Holwierde en Marsum, in 't Uitender Eed P. Berghuis.

— Het volgende is ons ter plaatsing ingezonden:

Naar men uit goede bron verneemt, zal op den 6den Augustus eerstk. te *Martenshoek*, in de gemeente *Hoogezand*, eene groote verkooping van vee gehouden worden, te beginnen des voormiddags te tien uur, en ter vervanging en goedmaking van de voor de veehouders onzer provincie zoo goed als gesloten, den 5den Augustus eerstk. gehouden wordende, Zuidlarender markt.

Immers is het thans moeijelijk, ja schier onmogelijk voor *Hoogezand* en omliggende dorpen, om van de voor hen zoo belangrijke Zuidlarender markt gebruik te kunnen maken, en wel door het sedert eenigen tijd ten opzigte van de provincie Drenthe verbindend verklaren van het reglement ter voorkoming van het overbrengen der heerschende longziekte onder het vee in de prov. *Groningen*, welk reglement den invoer van vee uit *Drenthe* in *Groningen* wel niet verbiedt, maar waardoor deze toch zeer bezwarend wordt gemaakt, en waarbij, indien de voorgeschreven formaliteiten niet worden nagekomen, en men zonder schriftelijk consent het vee uit *Drenthe* in deze provincie invoert, bepaald is eene straf van *f* 25 boete, en bij herhaling binnen het jaar van *f* 75, met of zonder gevangenisstraf van 3 tot 7 dagen; voorts intrekking van het patent, voor het overige des jaars, voor de schippers, slagters en veehandelaars. Verder *f* 3 premie voor ieder, die eene overtreding met gevolg aangeeft.

Uit alle dorpen in deze provincie zal dus op den 6den Augustus e.k. naar *Martenshoek* vee vervoerd en aldaar verkocht kunnen worden, zoodat het bijna met eene markt gelijk gesteld zal kunnen worden, en die verkooping dus het gemis van de Zuidlaarder markt zal goedmaken.

— Van Z. Em. den kardinaal Oreoli, prefect van de H. Congregatie der bisschoppen en der geordende geestelijkheid, daartoe gemagtigd door eene speciale lastgeving van den Paus, Pius IX, is eene circulaire uitgegaan, waarbij alle bisschoppen der wereld gemagtigd worden, om in den loop van dit jaar een' vollen aflaat af te kondigen, bij wijze van jubilé.

Tegenwoordigheid van geest van twee knapen.

Het dagblad van Presburg behelsde dezer dagen het volgende belangwekkend berigt.

In de nabijheid van Lugos waren onlangs twee knapen zorgeloos bezig met aardbeziën te plukken; eensklaps hoorden zij een zwaar geruisch boven zich en zien, tot hunne ontzetting, een' grooten arend, die met breeduitgeslagen vleugels op hen afkwam, een der knapen in de scherpe klaauwen greep en pijlsnel zijne prooi de hoogte wilde invoeren. Maar de stoutheid des roovers werd door de tegenwoordigheid van geest van den tienjarigen knaap overtroffen, hij pakte den arend uit al zijne magt in den strot en kneep hem zoo geweldig, dat de kracht van het dier gebroken werd, en het met zijne prooi ter aarde viel. Zoodra het andere kind, dat inmiddels van den schrik bekomen was, zulks gewaar werd, wierp hij zijn' rok over den kop van, en zich zelf op den vogel, waardoor zijn makker gelegenheid vond, op even zoo onverwachte als bijkans wonderdadige wijs uit de roofgierige klaauwen los te raken. Den arend werden nu de vleugels vastgebonden en zijne jeugdige overwinnaars dreven hem in zegepraal naar Lugos; van daar werd hij naar Temeswar gebragt, alwaar hij thans wèl opgesloten gezien wordt.

Eene nieuwe reusachtige onderneming.

Er zijn weinige landen, die door bergketenen zoo hermetisch zijn omsloten als Piëmont naar de zijde van Frankrijk, Savoije en de Middellandsche zee. Desniettemin had Koning Karel Albert het plan opgevat, om ten behoeve van Genua en van zijn land, een gedeelte van den te Marseille zich concentrerenden handel van daar weg te lokken. Tot dit einde deed hij door Engelsche ingenieurs voorloopige planteekeningen maken van eenen spoorweg door den Mont Cenis. Het resultaat hiervan voldeed weinig, want de berekening gaf niet minder dan dertig jaren arbeid en een naar evenredigheid enorm bedrag van kosten. Later wendde men zich tot eenen Belgischen ingenieur, den door verscheidene belangrijke werken bekenden Hendrik Maus. Deze ingenieur is trouwens niet de eerste, die er aan heeft gedacht, om de bergen, door middel van eene reusachtige machine, te doorboren. Men kent meer dan een' droomer, die omging met het denkbeeld, om door middel van duizende hamers, door stoom in beweging gebragt, rotsen te verbrijzelen, of anderen, die zich een groot, getakt instrument uitdachten, om daarmede als met eene boor te werk te gaan. Maar de heer Maus, een man van praktijk, die de krachten en de middelen kent, welke hij tot zijn werk kan aanwenden, vond eene ingenieuse machine uit, welke voorzien is van 116 boorijzers en, door veerkracht tegen de rotsmassa aangedrukt wordende, iedere minuut in ongeveer 150 omwentelingen 2 à 3 centimetres indringt. Hij berekende, dat elken dag van weerszijden van den berg slechts 5 metres ingeboord wordende, de arbeiders na verloop van vier jaren, in regte linie voortwerkende, tegen elkander moeten aankomen. Deze doorgang zoude dan verder geëffend en voor het leggen der spoorstaven ingerigt moeten worden. De kosten van eenen metre op 238 fr. stellende, zoude een tunnel door de Alpen, van 8 metres breedte en 6 metres hoogte, niet meer dan omtrent 14 millioen frs. kosten, waarbij voorzeker in aanmerking moet worden genomen, dat deze bergmassa geen graniet, maar meerendeels gips en kalksteen is. Een model der boormachine van Maus werd eerst uit hout vervaardigd, ten einde daaraan nog mogelijke verbeteringen te maken en alzoo de algeheele welslaging van dit reuzenwerk te waarborgen. (*H.B.*)

Letternieuws.

(*Ingezonden.*)

De Verlossing der Stad en Provincie Groningen in 1672, *en hare zegenrijke gevolgen, benevens een beknopt overzigt van den zevenjarigen oorlog, van* 1672 *tot* 1678; bewerkt door R. G. Rijkens. Uitgegeven door het Bestuur der Vereeniging *Groningen* van het *Nederlandsch Onderwijzers Genootschap*, *ten* voordeele van het fonds dier Vereeniging. Te *Groningen*, bij A. L. Scholtens, *f*0,30.

Hoewel er reeds iets bestaat over het behandelde onderwerp, bevelen wij dit lieve werkje toch gaarne aan, te meer, daar het, zoo als reeds uit den titel blijkt, den lezer niet slechts bij de verlossing der Stad Groningen bepaalt, maar hem ook bekend maakt met het belangrijkste, hetwelk tijdens den zevenjarigen oorlog in ons vaderland is voorgevallen. Hierdoor verkrijgt het werkje meerdere waarde, want zonder een helder inzigt in genoemde episode, zal men bezwaarlijk kunnen oordeelen over de onregtvaardige handelwijze van onze gemeenschappelijke vijanden. Ook is het werkje door deze uitbreiding meer geschikt voor eenen grooteren kring van lezers, dan wanneer de schrijver zich enkel bij de verlossing der stad Groningen hadde bepaald.

Hartelijk wenschen wij, dat het bewuste werkje, hetwelk zich overigens aanbeveelt door eenen regt populairen stijl en met kennis van zaken is geschreven, eene ruime ontvangst moge ten deel vallen en strekke om de aanstaande feestviering meer en meer te heiligen en algemeener te doen worden. Ouders! wanneer gij uwe kinderen een nuttig boek in de handen wilt geven, koopt hun dan dit keurige werkje, hetwelk hun verstand op eene gepaste wijze ontwikkelt en rijkelijk stoffe aanbiedt tot vorming des harten.

Het bevat honderd en twintig bladzijden en kost slechts dertig cent!

Groningen. H. D.

Ingezonden Stukken.

Opmerkingen.

Schrijver dezes is van oordeel:

1) dat het niet en althans in deze warme dagen, is strookende met de gezondheidsmaatregelen, die door het stedelijk Bestuur alhier in den verleden jare bij het heerschen der Cholera zijn verordend, dat de bewoners der Zuider kazerne, die zich op het aanfokken van hoenderen toeleggen, de broeijerijen in bekrompene kamers, waarin zij dagelijks, soms met een aantal kinderen, moeten verkeeren, doen plaats hebben en zelfs, te oordeelen naar de gaten, welke door hen (zeker op eigen gezag) in den muur dier kazerne zijn aangebragt, de kippenhokken in dit hun bekrompen verblijf hebben, of althans die dieren bij zich over den vloer hebben loopen;

2) dat, boven en behalve het nadeel en last, dat door het veelvuldig houden dier dieren aan 's Rijks wallen kan worden veroorzaakt, zulks ook niet in het belang van de stads financiën is te achten, daar de degradatiën door den bewoner, tot het bekomen van vrijen in- en uitgang zijner kippen gemaakt, toch altijd weder op rekening van de stad moeten worden hersteld, zoodra die lokalen weder door geen-kippenhouders worden betrokken, terwijl die degradatiën ook op den duur aan de gebouwen zelve nadeel toebrengen, want, wanneer nu b. v. ieder bewoner den lust bekroop om kippen aan te schaffen, dan zou een zoodanig bevolkt gebouw als de Zuider kazerne, veel van deszelfs hechtheid verliezen en spoediger dan anders aan bouwvalligheid onderhevig zijn;

3) dat het zeer wenschelijk was te achten, dat deze bijzonderheid de aandacht van ons geacht stedelijk bestuur mogt tot zich trekken, ten einde hetzelve, naar bevind van zaken, zoodanige maatregelen mogt beramen, als hetzelve zoo wel in het belang der reinheid en goede bewoning van stads gebouwen, als in dat der gezondheid van de bewoners derzelve, zou noodig oordeelen.

De muzijk ten platten lande.

Met een ongemeen genoegen las men dezer dagen in de dagbladen het berigt uit Onderdendam, van het aldaar j.l. gehouden zangfeest. Een gevoel van vergenoegen vervult ons, door de gedachte, dat op die wijze getracht wordt, meer beschaafde volksfeesten onder ons in te voeren, en dat deze eerste proeve eene algemeene goedkeuring en bijval mogt ten deel vallen. Ook andere muzikale voorstellingen te lande, voor en na gegeven, worden met graagte bezocht en met genoegen bijgewoond. — Dit alles pleit voor de liefhebberij voor muzijk, welke alhier heerscht. — Evenwel beschouwen wij de zaak hier van de *beste* zijde. Ons oogmerk is, om dezelve ook eens van de *minder goede* zijde te beschouwen, waartoe wij onwillekeurig gebragt werden door de even genoemde blijken van vooruitgang, welke in beoefening der muzijk bestaan. — Wij willen daarom eenen blik werpen op de hoogte, waarop de beoefening van de orgel- of kerkmuzijk te lande staat.

Dat het zwaarste is moet ook het zwaarste wegen, is een spreekwoord, dat hier te pas komt. — De waarde eener kunst is te grooter, naar mate zij meer dienstbaar is ter veredeling van 's menschen gevoel en zin; — en het hoogste doel bereikt de kunst, wanneer zij eenen godsdienstigen zin voedt en kweekt. Dit doel tracht men te bereiken door in de kerken orgels te bouwen, om daarmede het godsdienstig gezang te begeleiden en op te luisteren. Doch wanneer wij de mate van liefde voor de muzijk te lande naar het bespelen der orgels wilden meten, kunnen wij geene hooge gedachte koesteren van de beoefening der muzijk alhier. Men bouwt orgelwerken, welke somtijds verscheidene duizend guldens kosten; het is veelal nutteloos, want de organist weet er geen gepast gebruik van te maken. Men zou een sierlijk orgelfront kunnen doen zamenstellen met veel minder kosten, en het overige tot veel nuttiger einden *kunnen* besteden. — Zoekt men naar de reden, waarom in het orgelspel te lande zoo weinig vooruitgang heerscht, dezelve ligt niet in de weinige liefhebberij, welke er onder de bevolking voor goede orgel- en kerkmuzijk bestaat, — maar in de weinige aanmoediging, die de beoefening van dit vak mag te beurt vallen. Of worden zelfs in de aanzienlijkste gemeenten, waar een anders ruim en grootsch kerkgebouw, met een prachtig orgel versierd, is, altoos de bekwaamste organisten aangesteld? — worden zij altoos het ruimste bezoldigd?

Wij kunnen dit niet toestemmend beantwoorden; al is het ook, dat bij het examen een beroemde organist als examinator wordt ontboden, is men er niet zeker van.

Daar het nu veelal blijkt, dat het gelijk is, of de adspiranten weinig of wel ervaren zijn in de behandeling van het orgel, zoo zijn dit reden genoeg, waarom onze aankomende onderwijzers — want aan dezen wordt de organistpost opgedragen — veelal de moeite, en onkosten om naar eenen bekwamen organist te reizen besparen, en zich dagelijks een paar uren oefening, om een behoorlijk organist te worden, niet getroosten; zij kunnen even zoo wel *dien* tijd, die misschien hier en daar er een nog aan wijdt, voor eene wandeling besteden of in ledigheid doorbrengen of aan ander werk toewijden; als zij 't met 't orgel maar *redden* kunnen, hebben ze wel kans, op den duur een groot orgel bij eene groote gemeente en voor eene groote bezoldiging te bedienen.

Een liefhebber van orgelspel.

Verleden jaar stierf te Londen mr. Thomas Morton, een geneeskundige van naam. Hij was een man van 36 jaren, in onbekrompene omstandigheden levende, van een' beschaafden geest en fijn gevoel; door velen bemind, onberispelijk van gedrag, getrouw in de waarneming van zijn beroep, niet van godsdienstigen zin ontbloot, matig, zoo het scheen, in zijne begeerten, in de gewone beteekenis van het woord volstrekt geen dronkaard, zelfs geen sterke drinker. Hierbij was hij een gelukkig echtgenoot en vader, blijkens den brief, dien hij daags voor zijn' dood schreef en onderteekende „uw altijd liefhebbende man" — en nogtans maakte deze schijnbaar zoo gelukkige man, daags nadat hij die woorden van liefde geschreven had, een einde aan zijn leven door middel van pruissisch zuur. Men vond hem op zijn bed, de oogen half gesloten en een' bijbel in de hand!

Gij vermoedt reeds de oorzaak van den zelfmoord. Ja, 't is weder de *flesch*, die den geachten geneesheer, den fijn beschaafden en gevoelvollen man, den gelukkigen echtgenoot en vader, tot een' zelfmoordenaar heeft gemaakt. Onder zijne nagelatene papieren vond men in zekere memoranda of aanteekeningen menige uitdrukking, die een' blik slaan in de gemoedsgesteldheid van den ongelukkigen. Zie hier eenige regels, daaruit overgenomen.

„Vlied den wijn, bier en geestrijke dranken.

„Bid 's morgens, 's middags en 's nachts om kracht tegen de verzoeking.

„'t Is het „kom, nog een glas!" wat iemand in 't verderf brengt.

„Bier of wijn — de in Engeland meest gedronken portwijn en sterke bieren staan niet gelijk met onzen dagelijkschen wijn en ons gewoon bier — bier of wijn maakt zwaarmoedig, galachtig, slecht gehumeurd, en den volgenden dag zwak.

„Ik bezwijk, omdat ik niet ferm ben in de verzoeking te wederstaan.

„Ik was nooit zoo gelukkig als bij water.

„Ik behoef mij slechts mijne verschrikkelijke gewaarwordingen 's morgens, nadat ik te veel gedronken heb, te herinneren, gewaarwordingen die aan zelfmoord doen denken, wanhopige en sombere gedachten, een duizelig hoofd, ongeschiktheid tot eenig werk, geldverkwistende gewoonte, verlies van tijd, vergeten van gedane beloften, alles in wanorde, en dat al waarvoor? Omdat ik verkoos twee pinten ale — eene soort van sterk bier — of eene halve flesch wijn te drinken.".

Zeg nu vrij, dat gij uwen sterken drank gebruikt en van al die verschrikkelijke uitwerkselen weinig bespeurt; er was, denk ik, een tijd, waarin ook Morton zoo zou gesproken hebben, maar de dag van verschrikkingen stond voor de deur. Misschien is hij ook voor u niet verre!

't Is, zegt men, het *onmatig* gebruik van sterken drank, waardoor zoo veel ellende ontstaat; en men bedenkt niet, dat ook aan het *matig* gebruik al dat ongeluk kan worden toegeschreven. Menig achtenswaardig man zit met zijne vrienden onder een glas jenever of punch, bitter te klagen over het *onmatig* gebruik van den drank en naar middelen tot bestrijding van deze maatschappelijke kwaal te zoeken, zonder dat 't bij hen opkomt te bedenken, hoe zij, terwijl ze de gewoonte van dagelijks drinken in stand houden, *waaruit alleen* de onmatigheid voortkomt, op dit zelfde oogenblik bezig zijn het hunne bij te dragen om dit kwaad te doen veld winnen. Wil men *deze* ondeugd bestrijden, men moet tot de *geheele* onthouding zijne toevlugt nemen.

Correspondentie.

Wij hebben wederom een anoniem, hoogst personeel stuk ontvangen (uit A.), betreffende den strijd, die hier in den laatsten tijd reeds genoeg pennen heeft in beweging gebragt. — Wij hebben nog eerst zeer onlangs ons gevoelen nopens dusdanige handelwijze van bestrijders medegedeeld: — de inzender zal dus begrijpen, dat wij van zijn naamloos artikel geen gebruik kunnen maken.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 21 Julij, kapit. *Bakker* jonge Tijs, van Stettin; den 22sten *Stutvoet* Margiena Margrietha, en *Vlas* Hendrika, beide van Drammen. — In het Vlie den 21 Julij, *Klein* Eendragt, van Sunderland; *Bakker* jonge Tijs, van Stettin. — Te Brouwershaven den 20 Julij, *de Vries* de Vriendschap, van Newcastle n. Zierikzee. — Te Batavia den 22 Mei, *Reijnders* Hendrik Wester, van Amsterdam, met gebroken fokkemast. — Te Messina den 11 Julij, *Kraan* Annette Fossina, van Amsterdam. — Te St. Helena den 5 Junij, *Prins* de 3 Vrienden, van Sourabaija n. Amsterdam. — Te Paimboeuf den 16 Julij, *Klasen* Margrietha, van Petersburg. — Te Liverpool den 18 Julij, *Bieze* Harmina, van Amsterdam; *de Boer* Gesiena, van Dordrecht; den 19den *Staal* Tjadda, van Amsterdam. — Te Aberdeen den 17 Julij, *Drent* Tjapko Schuuringa, van Nibbe. — Te Dundee den 17 Julij, *Bakker* Geertruida Femina, van Koningsbergen. — Te Leith den 18 Julij, *Frankena* Verwachting, van Harlingen; *Niehoff* Jantina Jetzkelina, van Dantzig. — Te Hamburg den 19 Julij, *Greven* Goede Hoop, van Zaandam; den 20sten *Puister* vr. Maria, van Amsterdam. — Te Bremerhaven den 20 Julij, *Jonker* vr. Barbara, van Dantzig. — Te Kroonstad den 13 Julij, *Scherpbier* Jantina Frouwina, van Zwolle. — Te Rendsburg den 16 Julij, *van Sluis* Tjakkina, van Koningsbergen n. Amsterdam; *de Haan* Jantina Gesina, van Londen n. de Oostzee; *Kok* Aastroom, van Newcastle n. Flensburg; den 18den *Bakker* Annechiena, van Memel n. Bremen; *Sap* Vriendschap, van Stettin n. Termunterzijl. — Te Holtenau den 17 Julij, *Drewes* vr. Johanna, van Memel n. Bremen. — Te Tonningen den 15 Julij, *Orre* de 2 Gebroeders, van Hamburg n. Koningsbergen; den 16den *Hut* Margina Margaretha, van Demmien n. Amsterdam; *Bakker* de 2 Gebroeders, van Dantzig n. Amsterdam; den 17den *de Vries* Anna Sophia, van Hamburg n. Norkiöbing; *Joosten* vr. Hillechiena, van Hamburg n. Dantzig; *Lukkien* Margaretha Wilhelmina, van Hamburg n. Stettin; *Teensma* Ons Genoegen, van Bremen n. Koningsbergen; *de Jong* Sikkolina Hoores en den 18den *Muntendam* Jacoba, beide van Bremen n. Stettin; *Riensema* Goede Verwachting, van Dantzig n. Amsterdam; *Kemper* Gebroeders, van Demmien n. Amsterdam; *Jonker* vr. Barbara, van Dantzig n. Bremen.

Binnengekomen te Amsterdam den 24 Julij, kapit. *Borchers* Lewe van Nijestein, van Banjoewangie. — Te Texel den 23 Julij, *Hazewinkel* Grietje Mollema, van Teneriffe; *van der Woude* vr. Dieuwke, van Londen; *Klein* Tweel. Daniel en Wilco, van Riga. — In het Vlie den 21 Julij, *Vlas* Hendrika en *Hut* Margina Margaretha, beide van Demmien; *Top* Onderneming, van Frederikstad. — Te Vlissingen den 22 Julij, *Smit* de 3 Gezusters, van Hamburg. — Te Rochefort den 19 Julij, *van Aken* Hendrika Dorenthea, van Amsterdam. — Te Nantes den 19 Julij, *Bakhuis* Elsina, van Stettin. — Te Gravesend den 20 Julij, *Degenhardt* Wicherdina, van Amsterdam. — Te Belfast den 20 Julij, *van der Wijk* Annachiena, van Riga. — Te Grangemouth den 19 Julij, *Scholtens* Sjoumenta, van Memel.

Vertrokken van Amsterdam den 22 Julij, kapit. *van der Werff* Jandina, naar Londen; *Vaalman* Catharina, naar Petersburg; den 23sten *Stoelman* Groningen, naar Konstantinopel; *Wiersma* Herstelling, naar Riga. — Van Texel den 21 Junij, *Kleininga* Maria Laurentia, naar Messina; *de Vries* Beerta Schuringa, naar Liverpool; den 22sten *Potjer* Catharina, naar Triest; *Kramer* Harmonie, naar Livorno. — Uit het Vlie den 21 Julij, *Smit* Morgenster, naar Stettin; *Huisman* vr. Itjea, naar Bremen. — Van Helvoet den 22 Julij, *Lodewijks* Maria Johanna, naar Petersburg; *Schuuring* Engberdina Anna, naar Riga; *Oldenburger* Alida, op avontuur. — Van Brielle den 21 Julij, *Post* Elsina Catharina, naar Hamburg; den 22sten *Bekkering* Vriendschap en *van der Laan* Rudolf, beide naar Bergen. — Van Havana den 21 Junij, *de Boer* Neptunus, naar Amsterdam. — Van Kroonstad den 10 Julij, *Kolk* jonge Bill en *Bolhuis* Roelfina Gesina, beide naar Hamburg; den 13den *Wolthekker* Sophia Klazina, naar Hull; *Kuiper* Annegina Elsina, naar Montrose; *Hazewinkel* Geertruida, naar Amsterdam; *de Groot* Sieka, naar Helsingör; *Boiten* Fossina Siers, naar Stockholm; den 14den *Spijkman* Juliana Louisa, naar Amsterdam; *Pinksterboer* Gesiena, naar Helsingör; *de Groot* Jantina, naar Rotterdam; den 15den *de Boer* Zwaantina Hendrika, naar Liverpool; *Karst* Martha Alida, naar Amsterdam. — Van Memel den 11 Julij, *Drewes* vr. Johanna, naar Bremen; den 12den *Vos* Margina Wilhelmina, naar Holland; den 14den *Swiers* Goede Verwachting, naar Bremen; den 16den *Drent* Eendragt, naar Engeland. — Van Pillau den 11 Julij, *Koop* Regina, naar Antwerpen. — Van Swinemunde den 18 Julij, *de Jong* Catharina Cornelia, naar Engeland. — Van Koppenhage den 17 Julij, *Waterborg* Karsina, naar de Oostzee. — Van Hamburg den 20 Julij, *Mewes* Margaretha, naar Riga; *Prins* Weldaad, naar Termunterzijl; *Pronk* Hopende Zeeman, naar Tonningen; *van Laaten* de 3 Gezusters, naar Emden.

Vertrokken van Amsterdam den 23 Julij, kapit. *Meijer* Magrita

naar Newcastle; *Kruisinga* vr. Neeltje, naar Bergen. — Uit het Vlie den 22 Julij, *Menkema* Catharina Sijpkens, naar Hapsal; *de Groot* Arendina, naar Christiansand. — Van Maassluis den 23 Julij, *Lieffijn* Goede Verwachting, naar Bergen.

Het schip *de Drie Gebroeders*, kapit. Swart, van Singapore naar Batavia, is, volgens brief van den kapitein, in dato Singapore den 2den Junij, aldaar den 29sten Mei zwaar lek uit zee terug gekomen, hebbende den 19den Mei in Straat Gasper op een blinde klip gestooten, zoodat het schip alleen door onophoudelijk pompen en andere middelen boven water te houden was; de kapitein hoopte binnen 5 à 6 weken weder gereed te zijn.

Het schip *Maria Elisabeth*, kapit. Meijer, van Hamburg naar Vera Cruz, is met schade uit zee terug gekomen, hebbende bij Cuxhaven op strand gezeten.

Eene nieuwe Hollandsche schoonerkof, naar ingekomen berigt gevoerd door kapit. Joosten, en van Londen met stukgoed naar Stettin bestemd, is in de Eider op den z.g. »IJzeren Hendrik" vastgeraakt; zal echter wel weder afgebragt kunnen worden, na gedeeltelijk gelost te hebben, waartoe reeds aanstalten gemaakt worden.

ZOUTKAMP, 24 Julij. Vertrokken den 23sten kapit. *Douwes* Aquarius, naar Portsmouth; *Hoetjer* Geertruida Lammechiena, naar Londen; *Pluktje* Tetsia, naar Southampton. — Zeilklaar, *Blaauw* Gesina, naar Glocester; *Radwell* New Superior, naar Londen.

DELFZIJL, 25 Julij. Binnengekomen den 21sten kapit. *Kramer* de 4 Gebroeders en *de Boer* Jantina, beide van Hamburg; *Niessen* Margaretha, van Akkumerzijl; *Strackhouder* Annette, van Norden naar Amsterdam; *Meijer* Goede Verwachting, van Norden; *Geltes* de 3 Zusters en den 24sten *Huisman* Aurora, beide van Bremen; *Visser* Tietje, van Hamburg. — Vertrokken den 22sten *Vos* Aaltina, naar Papenborg; den 24sten *Spithorst* de 3 Vrienden, naar Noorwegen; *Bolmeijer* de 2 Gebroeders en *Joosten* Jantina, beide van Amsterdam naar Bremen; *de Groot* de jonge Cornelis en *Kuiper* Engelina, beide naar Noorwegen.

Lijst der Nederlandsche Schepen welke de Sond gepasseerd zijn.

17 Julij. Weckenborg jr., Anna Magretha (Sappem.), v. Kon. n. Amst.
Bekkering, Ulrika (Wildervank), van Dantzig n. Amsterd.
Vos, Marchina Willemina (Veendam), v. Memel n. Amst.
18 —— Dik, Meinkina (Pekela), van Koningsbergen n. Amsterd.
Drewes, Harmonie (Veendam), van Koningsb. n. Amst.
19 —— Bakker, Johanna (Sappemeer), van Dantzig n. Amsterd.
Bakker, Annechina (Veendam), van Riga n. de Maas.
Wijkmeijer, Anna (Pekela), van Stettin n. de Maas.
Stuit, Concordia (Harlingen), van Harlingen n. de Oostzee.
Wijkmeijer, Margaretha (Pekela), van Marseille n. Petersb.
De Wind den 17den Z.; den 18den N.; den 19den N.W.

BERIGT VOOR ZEEVARENDEN.

Door den minister van marine is, in dato 's Gravenhage den 16 Julij, bekend gemaakt, dat op het hoogste gedeelte van het eilandje *Nordhoster*, in *Zweden*, anders bekend onder den naam van *Koster-Kullen*, in de noordelijke eilandengroep van de provincie *Bohus*, 200 voeten boven water gelegen, zijn opgerigt twee Vuurtorens van gelijke hoogte, van steen opgetrokken, wier standplaats is op 58° 54′ 12″ Noorder Breedte en 21° 13′ 45″ Oost van *Ferro* of 11° 4′ 0″ beoosten *Greenwich* (aan den Oostelijken kant van *Bohus Bugt*, of het zeegat van *Christiania*.)

Deze Vuren zullen het eerst worden ontstoken op den 1*sten September aanstaande*.

211de STAATS-LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

5de Lijst. No. 4092 een prijs van *f* 10,000. No. 10263 een prijs van *f* 1000. *6de Lijst.* Geene. *7de Lijst.* No. 3758 een prijs van *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 19den tot en met den 25sten Julij 1850 zijn te *Groningen* geboren 10 zoons en 5 dochters; gehuwd 7 paren; overleden 5 ouden en 6 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 23 *Julij*.

TARWE.		GERST.		Zw. Voer	40 ℔ *f* 2,10
Oude Bak	72 ℔ *f* 6,75	Winter	52 ℔ *f* 2,70	»	42 » - 2,20
N. Oml.	70 » » 6,15	»	54 » » 2,85	»	44 » - 2,30
»	72 » » 6,55	»	56 » » 3,05	BOONEN.	
Old.	68 » » 5,45	Zomer	57 » » 2,90	Paardb.	*f* 3,25,50,90
»	70 » » 5,85	»	59 » » 3,05	ZADEN, ENZ.	
»	72 » » 6,25	Knobbe	60 » » 3,10	Gr. Gort p. m.	
ROGGE.		»	62 » » 3,25		*f* 4,50,80,90 *f* 5
Inlands.	66 ℔ *f* 3,85	HAVER.		Par. 100N. ℔	*f* 6,50 a *f* 10
»	68 » » 4,15	Dikke	41 ℔ *f* 2,15	Koolz.	*f*
»	70 » » 4,45	»	44 » » 2,45	Aveelz.	*f* 9,50 *f* 10,50
BOEKWEIT.		»	47 » » 2,70	Dederz.	*f*
Gr. Zand	62 ℔ *f* 3,75	»	» »	G. Mostz.	*f*
»	64 » » 4 05	»	50 » » 2,95	Raapol. p. v.	*f* 38,50
»	66 » » 4,35	»	52 » » 3,05	Prijs der Boter	
Zw. Zand	64 » » 3,90	Bl. Voer	38 » » 2,10	1ste s. ¼ Ton	*f* 18½
Veen	64 » » 3,75	»	40 » » 2,20	2de s. ¼ Ton	*f* 17½
		»	42 » » 2,30		

Tarwe wenig in omgegaan. — Rogge 10 cents lager traag afgaande. — Zand-Boekweit slap; Veen dito in een doen. — Gerst gaat weinig in om. — Haver over het geheel als voren. — Boonen en Gort als voren. — Van Aveelzaad waren ongeveer 100 lasten aan de markt, welke tot genoteerde prijzen wel koopers hebben gevonden.

ROTTERDAM, 22 *Julij*. Tarwe: Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. vond heden minder kooplust en bragt traag vorige prijzen op; goede en puike *f* 7,50 a *f* 7,90; mindere *f* 6,30 a *f* 7,40; jarige *f* 7,50 a *f* 8; Poolsche bij uitslijting: 154 ℔ O. Witbonte *f* 280; Roode soorten lager verkocht. In Entr.: 154 155, 158 ℔ Rijn *f* 217, *f* 220, *f* 228. In Cons: 163 ℔ puike Hoogl. Kleefs. *f* 270; 160 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 252, *f* 257; 161, 162 ℔ dito *f* 257, *f* 260; 160, 161 ℔ Jar. dito *f* 260. — Rogge bij uitslijting: Overm., Zeeuws. en Vlaams. *f* 4,50 a *f* 5,25; voorts 153 ℔ Wolgast *f* 165; 150 ℔ Bovenl. *f* 150. In publieke Veiling: 113, 114 ℔ (Amst schaal) min of meer besch. Petersb. *f* 120 tot *f* 124. — Gerst: Jar. Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter *f* 3,30 a *f* 3,80; dito Zomer *f* 3,10 a *f* 3,50. Van N. Winter waren eenige monsters ter markt, die, hoezeer ongelijk van kwaliteit, geen ongunstig denkbeeld van het gewas geven en verkocht zijn *f* 3,80. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 2,50 a *f* 3,20; dito Lange *f* 2,20 a *f* 2,70. — Boekweit slap: op 140 ℔ N. Brab. *f* 138, *f* 140, *f* 143; Grootbrab. *f* 140 a *f* 143; Limb. *f* 135; Jar. Gron. Zand *f* 124. — Erwten: Zeeuws. Graauwe *f* 5 a *f* 6; dito Groene *f* 4,50 a *f* 5,25; dito Witte *f* 5 a *f* 5,50. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 4,50 a *f* 6; dito Bruine *f* 4,50 a *f* 6; dito Paardenboonen *f* 3,80 a *f* 4,20. — Koolzaad: ongeveer 100 lasten aangevoerd; puik droog Zeeuwsch en Vlaamsch p. vl. 60, gestort; dito Zeeuwsch, Vlaamsch en Overmaasch p. vl. 59, zakmaat; puik Flakk. p. vl. 58, zakmaat; mindere en afwijkende soorten van p. vl. 55 tot p. vl. 57 gedeeltelijk verkocht.

AMSTERDAM, 24 *Julij*. Tarwe en Rogge aan cons. verkocht. Tarwe: 127 ℔ b. Pools. *f* 278; 128 ℔ r. Nassaud. *f* 240; 132 ℔ Bovenl. *f* 240. — Van Rogge: 121 ℔ Pruis. *f* 150; 123 ℔ Han. *f* 147; 125 ℔ Geld. *f* 150; 124 ℔ dito *f* 146 zakmaat. — Gerst zonder handel. — Haver; 85 ℔ fijne *f* 96.

Koolzaad op levering ½ p. vl. hooger; verkocht: n. Groninger Aveelzaad 55 p. vl.; op 9 vat in Sept., Oct. en Nov. 57½ p. vl.; April 59½ p. vl. — Lijnzaad in een doen: 105 ℔ Egypt. *f* 280; 110 ℔ Petersb. *f* 270. — Raapolie dadelijk in een doen; op levering, vooral in den beginne, iets aangenamer; op 6/w. *f* 38,25; Vlieg. *f* 37,50 a *f* 37; Sept. en Oct. *f* 34,75; Nov. en Dec. *f* 34,75 a 50; Mei *f* 35 a *f* 34,75 a *f* 35. — Lijnolie op 6/w. *f* 34,50; Vlieg. *f* 33,25 a 50. — Hennepolie op 6/w. *f* 40,50; Vlieg. *f* 39,50.

LONDEN, 20 *Julij*. Holl. Boter flaauw; beste nieuwe Vrieshooi 68 a 70 sh.; 2de soort 58 a 62 sh.; beste Holl. 58 a 62 sh.; Zwolsche 62 a 66 sh.; Gron. 54 a 56 sh.; inferieure kwal. nom. 50 a 54 sh.

LONDEN, 22 *Julij*. Van inl. Tarwe was heden weinig ter markt en het aanwezige bedong de volle prijzen van l.l. Vrijdag. In vreemde was weinig omzet, doch de vorige notering heeft zich goed gesouteneerd. Gerst was weinig gevraagd en om groote partijen af te zetten, zoude men met minder geld moeten genoegen nemen. Haver, ten gevolge van ruimen toevoer, 6 p. a 1 sch. lager. Boonen en Erwten tot vorige prijzen tragelijk van de hand gaande.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 24 *Julij*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 57¼, 57⅜, 57 5/16; Dito Cert. 3 pCt. 68¼, 68 5/16; Dito dito 4 pCt. 88, 88¼, 88½; O. I. Leening 4 pCt. 87⅛, 87 3/16, 87 3/16. — BELGIE, 2½ pCt. 48 5/16; Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. 48⅜, 48 7/16. — FRANKRIJK, Obligatiën 3 pCt. 54⅜, 54⅛, 54 13/16. — SPANJE, Leening bij *Ardoins* van 85 £ 5 pCt. 12 5/16, 12⅜; Dito dito van 510 £ 5 pCt. 12⅜, 12 11/16; Dito Binnenlands. à 6/m. 3 pCt. 33 1/16, 33 3/16; Coup. Ardoins 8 3/16, 8 5/16. — PORTUGAL, te Londen 4 pCt. 36 1/16, 36 3/16. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 106; Certific. 4½ pCt. 96 11/16, 96¾; Dito bij *Hope* 4 pCt. 89; Dito bij *Stieglitz en Comp.* 4 pCt. 88⅞; Dito bij id., 5de Serie 4 pCt. 88¾; Certific. van Inschr. in Assignatiën 6 pCt. 67⅞. — POLEN, Aand. met Loten 500 fl. *f* 144¼. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 80, 80¼; Dito Nieuwe 2½ pCt. 43; Dito Nieuwe 5 pCt. 84¼, 84½; Amerik. Bank-Actiën 3 7/16; Braz. 5 pCt. 91; N. Mex. 5 pCt. 30, ⅛, ⅜; Ecuador 3⅜, ½, ⅜; Ven. 3 pCt. 33½, ¾; Grieken 5 pCt. 5¾; Portug. 3 pCt. 38; Peru Uitg. 35½; Oblig. Holl. Spoorw. 4½ pCt. 99.

Van onze binnenl. fondsen waren heden Integralen en 4 pCts. bij eenige affaire een weinig aangenamer.

In Spaansche binnenl. 3 pCts. was tot iets verbeterde prijzen de handel wederom vrij geanimeerd. Alle overige soorten bijna onveranderd.

Portug. waren iets ongunstiger gestemd.

Russische hebben weinig verandering ondervonden.

Naar Fransche 3 pCts. was op nieuw eenige meerdere vraag.

Oostenrijksche flaauwer. Mexik. iets meer gewild.

Van Zuid-Amerik. waren Brazil. wederom tot verlaagde prijzen aangeboden.

Braz. 1824 v. 200 £ 89½.

Koers van het Geld: Beleening 2½; Prolong. 2½; Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te vijf uur: Integr. 2½ pCt. 57 5/16 a ⅜; Ard. a 510 £ 12⅜ a 11/16; Binnenl. 3 pCts. 33 1/16 a ⅛; Metall. 5 pCt. 80.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS- GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Mijne geliefde Echtgenoot W. A. ADRIANI HOEN beviel heden van eenen ZOON.

HOOGEZAND, 20 Julij 1850.
L. DIKEMA.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Den 22sten Julij is te *Middelstum* bevallen van eenen ZOON SOPHIA REINDERS, Echtgenoot van
H. FOLMER, *Predikant.*

*** Heden beviel van een' ZOON ALIDA HESSELINK, Echtgenoot van
JAN GORTER.

GRONINGEN, 23 Julij 1850.

*** Heden beviel van eene DOCHTER MARIA CATHARINA DE WOLFF, geliefde Echtgenoot van
D. SURINGA.

GRONINGEN, 23 Julij 1850.

*** Heden overleed, in den jeugdigen leeftijd van zevenentwintig jaren, mijne geliefde Echtgenoot CORNELIA WILHELMINA VAN DER HOOP, nadat zij weinige uren vroeger van een' Zoon was bevallen.

GRONINGEN, 22 Julij 1850.
M. DE VRIES.

*** HOOGKERK, 22 Julij 1850. Heden overleed, in den ouderdom van 72, na eene hoogst gelukkige echtvereeniging van 18 jaren, mijn dierbare Echtgenoot JAKOB IZAÄKS LEUTSCHER, *Landbouwer alhier.*

TRIENTJE J. NIENHUIS,
Wedw J. Iz. LEUTSCHER.

Eenige kennisgeving.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.